

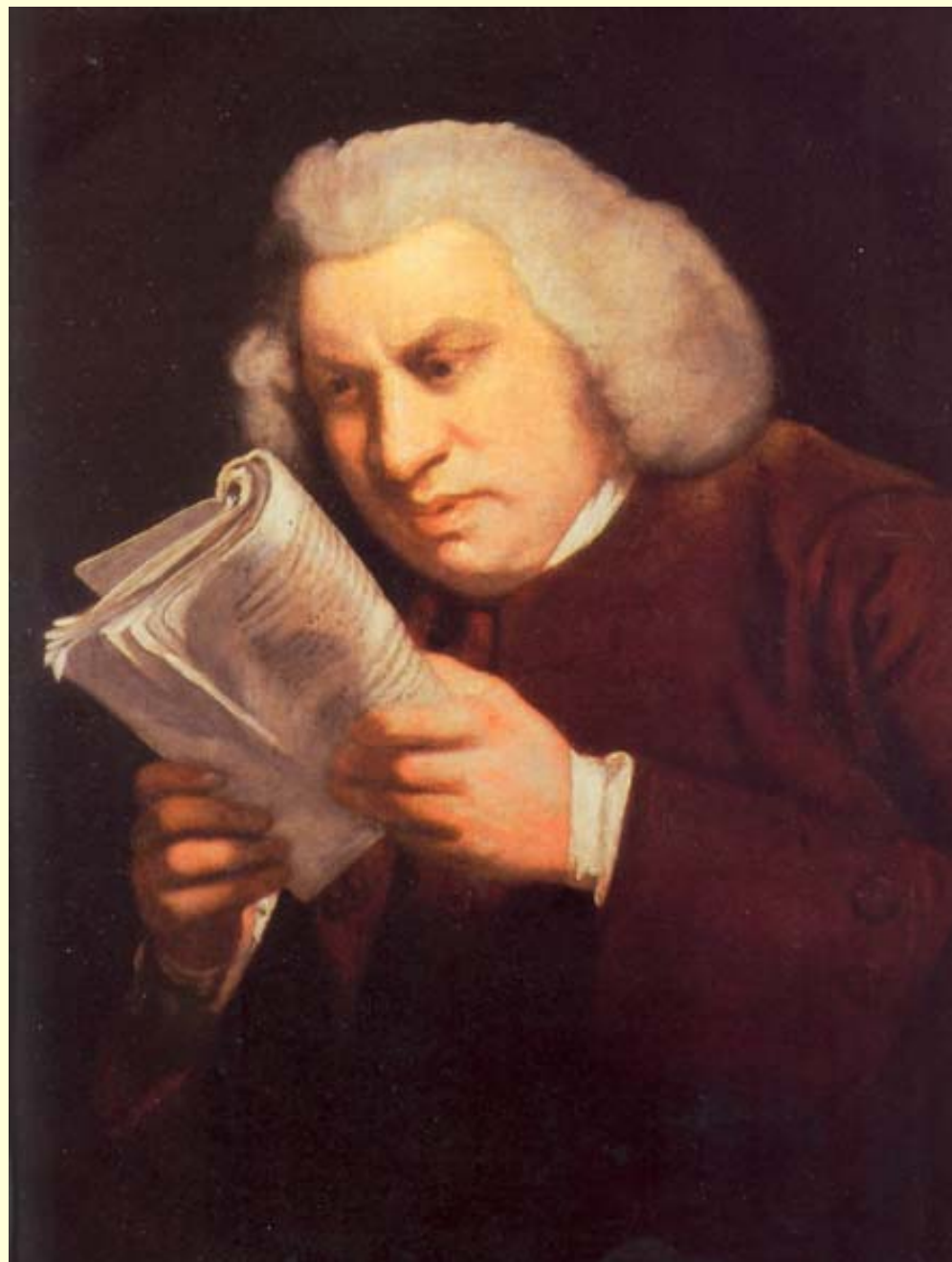
**ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ
КОМПЕТЕНЦІЇ
В ЧИТАННІ
У СТУДЕНТІВ МОВНИХ ВНЗ**

Г.Е. Борецька
кандидат педагогічних наук

Питання для обміну вражень

- Подивіться на наступні портрети і скажіть:
 - Як можна описати зображених людей?
 - Чи можна за виразами їхніх облич стверджувати, що читання захоплює, приносить задоволення?
- Зробіть припущення, про що читають люди, зображені на портретах.

**Джошуа
Рейнольдс
(1775)
Портрет
Самуеля
Джонсона**

**Константин
Стойцнер
(1863–1934)
Газета „Le
petit”**

Утагава
Куніші
(1798-1861)
Жінка, що
читає

Питання для обговорення

- 1. Що становить мету і зміст формування англомовної компетенції у читанні у студентів мовних ВНЗ?**
- 2. Які види читання вивчає сучасна методика викладання іноземних мов?**
- 3. Яких вимог слід дотримуватися при відборі текстів для читання?**
- 4. Як навчати читання та контролювати розуміння прочитаного?**

1. Що становить мету і зміст формування англomовної компетенції в читанні у студентів мовних ВНЗ?

Практична мета навчання читання у мовних ВНЗ

**Практична мета навчання читання у мовних ВНЗ –
сформувати у випускників загальну і професійно
орієнтовану компетенцію у читанні на рівні С 2.1**

У Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти визначені дескриптори для кожного рівня:

- загального читання**
- читання кореспонденції**
- читання з метою орієнтації**
- читання для отримання інформації та аргументації**
- читання інструкцій**

Читання як спосіб спілкування та вид мовленнєвої діяльності характеризується:

- мотивом спілкування**
- предметом (думки інших людей)**
- продуктом (їх розуміння)**
- результатом (зміна поведінки, стану)**

Психофізіологічні механізми читання

- **ЗОРОВОГО СПРИЙНЯТТЯ**
- **ВНУТРІШНЬОГО ПРОМОВЛЯННЯ**
- **СЕГМЕНТУВАННЯ ТЕКСТУ**
- **ОПЕРАТИВНОЇ ПАМ'ЯТІ**
- **АНТИЦИПАЦІЇ**
- **ДОВГОТРИВАЛОЇ ПАМ'ЯТІ**
- **ОСМИСЛЕННЯ**

Навчання читання

**Навчання
техніки
читання**

**Навчання
читання як
виду
мовленнєвої
діяльності**

2. Які види читання вивчає сучасна методика викладання іноземних мов?

Види читання (за Н.І. Гез, Н.Д. Гальськовою)

Параметри розрізнення	Вид читання			
за формою читання	читання мовчки		читання вголос	
за використ. логічних операцій	аналітичне читання		синтетичне читання	
за глибиною проникнення в зміст тексту	інтенсивне читання		екстенсивне читання	
за цільовими установками	вивчаюче	ознайомлювальне	переглядове	пошукове
за рівнями розуміння	повне / детальне розуміння		Загальне / глобальне розуміння	

Класифікація видів читання за комунікативними цілями (за С.К. Фоломкіною)

Вид	Мета	Ступінь розуміння	Швидкість читання (слів за хв.)
Переглядове	Визначити тему	40-50 %	400-500
Ознайомлювальне	Розуміти основну інформацію	70-75 %	180-190
Вивчаюче	Розуміти повну інформацію	100 %	50-60

Ознайомлювальне читання (з розумінням основного змісту тексту)

Читання про себе без вказівки на обов'язкове наступне використання здобутої інформації.

Особливості ознайомлювального читання:

- високий темп**
- точність розуміння основного змісту та найбільш суттєвих деталей**
- використання досить великих за обсягом текстів**

Вивчаюче читання

(з повним розумінням тексту)

Мета – досягнення максимально повного і точного розуміння інформації тексту і критичного осмислення цієї інформації.

Вивчаюче читання – вдумливе читання, яке здійснюється у повільному темпі, об'єктом якого є “вивчення” не мовного матеріалу, а тієї інформації, що подається у тексті.

Матеріалом є пізнавальні тексти різних жанрів і прагматичні тексти (інструкції, рецепти, меню), що містять значущу для студентів інформацію та мовні і смислові труднощі.

Читання з метою пошуку необхідної інформації (вибіркове / переглядове читання)

**Мета переглядового читання – формування
уміння швидко переглянути ряд матеріалів
(газет, журнальних статей, програм,
довідників) для того, щоб знайти конкретну
інформацію і сконцентрувати на ній свою
увагу.**

**Для організації переглядового читання
підбираються тематично пов'язані тексти.**

3. Яких вимог слід дотримуватися при відборі текстів для читання?

Вимоги до текстів для читання

- **Пізнавальна цінність текстів, їх інформативність**
- **Відповідність темі**
- **Відповідність змісту текстів віковим особливостям та інтересам студентів**
- **Виховний та розвиваючий потенціал**
- **Соціокультурний потенціал**
- **Доступність**
- **Автентичність**
- **Наявність різних форм мовлення: діалогічного мовлення і монологічного мовлення та різні типи текстів, що функціонують у ситуаціях реального спілкування**

Функції іншомовного тексту

- Функція збагачення і розширення знань студентів
- Функція тренування (лексико-граматичний матеріал; вправляння у читанні; використання певного мовного матеріалу у відповідях на запитання та при переказі)
- Функція розвитку усного мовлення студентів на основі прочитаного тексту (переказ, драматизація, продовження або початок, обговорення проблем)
- Функція розвитку смислового сприйняття тексту – його розуміння (перевірка розуміння окремих епізодів та всього тексту).

Типи автентичних текстів (за Н.І. Гез, Н.Д. Гальськовою)

Художні	Прагматичні (регламентують повсякденне спілкування)	Публіцистичні
Пісні Казки Розповіді Новели Комікси Драматичні твори Загадки Вірші Сценарії П'єси	Телефонні розмови Рецепти, інструкції Етикетки Листи, телеграми Короткі біографії Факси Реклама Повідомлення Розклад Білети Програми передач	Короткі репортажі Статті (газетні) Науково-популярні статті Інтерв'ю

4. Як навчати читання та контролювати розуміння прочитаного?

Етапи роботи з текстом для читання

Дотекстовий етап

- аналіз мовних та смислових труднощів тексту
- введення у проблему / галузь науки
- формулювання комунікативної установки

Притекстовий етап

- читання тексту

Післятекстовий етап

- контроль розуміння тексту
- обговорення змісту прочитаного тексту
- навчання смислової переробки інформації тексту

Вправи на прогнозування змісту тексту:

- Ознайомтесь з заголовком тексту /малюнками, фотографіями до тексту/ и висловіть гіпотези щодо змісту тексту. Прочитайте текст и перевірте свої гіпотези.**
- Прочитайте початок тексту і придумайте закінчення (початок) / виберіть із 3-ох запропонованих варіантів закінчення найкращій.**
- Опишіть малюнок. Прочитайте текст-опис малюнка та порівняйте його із власним варіантом.**

Вправи на розуміння теми, основної думки тексту

- Прочитайте текст і виберіть з малюнків один, що найточніше передає основний зміст тексту**
- Прочитайте тексти і підберіть малюнки до кожного тексту**
- Прочитайте текст і придумайте до нього заголовки.**
- Прочитайте текст и виберіть до нього заголовки із 2-3 поданих.**

Вправи на визначення логічної послідовності подій у тексті

- **Прочитайте текст и передайте його зміст 3-4 реченнями.**
- **Прочитайте текст та складіть до нього план.**
- **Прочитайте текст і коротко розкажіть про дії головного героя у логічній послідовності.**
- **Прочитайте текст, та розташуйте малюнки у відповідності до подій у тексті.**
- **Прочитайте текст та намалюйте: план будинку, схему роботи механізму..., місце дії ..., персонажі...**
- **Прочитайте текст та детально розкажіть про дії головного героя у логічній послідовності**

Вправи на вибіркоче розуміння фактів, викладених у тексті

- **Прочитайте текст і заповніть таблицю: Хто? Де? Коли? Що?**
- **Прочитайте текст и відмітьте на карті місця, де побував герой.**
- **Прочитайте текст і питання до нього та знайдіть відповіді у тексті (2-3 питання).**

Рівні розуміння прочитаного повідомлення

ФРАГМЕНТАРНИЙ

- Вміння розуміти загальний зміст окремих речень
- Вміння відокремлювати головну інформацію речення від другорядної
- Вміння встановлювати логічні зв'язки між елементами речення

ГЛОБАЛЬНИЙ

- Вміння визначати тему тексту
- Вміння розуміти загальний зміст почутого/прочитаного тексту

ДЕТАЛЬНИЙ

- Вміння відокремлювати основну інформацію від другорядної
- Вміння членувати текст на смислові частини, визначати факти
- Вміння встановлювати логічні зв'язки між елементами тексту
- Вміння виділяти експліцитно висловлену головну думку тексту

КРИТИЧНИЙ

- Вміння розуміти імпліцитно висловлену інформацію тексту
- Вміння виділяти імпліцитно висловлену головну думку тексту

Невербальні способи контролю прочитаного повідомлення

- виконання дій
- використання цифр
- використання сигнальних карток
- використання облікових карт
- виготовлення схем, креслень
- підбір малюнків
- розташування малюнків

Вербальні способи контролю прочитаного повідомлення

Рецептивні:

- **вибір пунктів плану**
- **тести множинного вибору**

Репродуктивні:

- **переклад окремих слів, словосполучень, речень**
- **складання плану**
- **складання запитань за текстом**
- **відповіді на запитання**
- **бесіда за текстом**
- **переказ змісту іноземною або рідною мовою**

Основні види тестових завдань для перевірки розуміння прочитаного тексту

На вибір відповіді:

- перехресного вибору (matching)
- альтернативного вибору (true-false choice)
- множинного вибору (multiple choice)
- на упорядкування (rearrangement)

На конструювання відповіді:

- на завершення (completion)
- на підстановку (substitution)
- на трансформацію (transformation)

Завдання, які **НЕ** слід давати студентам

- Прочитайте діалог та відтворіть його
- Прочитайте текст уважно
- Прочитайте текст уважно за 10 хвилин
- Прочитайте уважно текст та будьте готові відповісти на питання, які я потім вам задам

Яких знань Ви набули з цієї проблеми?

Знань про:

- 1) мету і зміст формування англомовної компетенції у читанні у студентів мовних ВНЗ;
- 2) види читання;
- 3) вимоги, яких слід дотримуватися при відборі текстів для читання;
- 4) етапи навчати читання та способи контролю розуміння прочитаного.

Ваші запитання?

Дякую за увагу!

